

Jezuici w Kościele

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- ukazanie życia i działalności św. Ignacego Loyoli oraz św. Franciszka Ksawerego;
- przedstawienie roli zakonu jezuitów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- swoimi słowami opowiada o życiu i działalności św. Ignacego Loyoli;
- charakteryzuje powstanie zakonu jezuitów;
- opisuje rolę zakonu jezuitów;
- swoimi słowami opowiada o życiu i działalności św. Franciszka Ksawerego.

Pojęcia i postaci

św. Ignacy Loyola, św. Franciszek Ksawery, jezuita, edukacja jezuita, misja.

Wartości

nawrócenie, wierność, krzewienie wiary, edukacja.

Metody i środki

słoneczko, miniwykład, prezentacja multimedialna, karty pracy, praca z podręcznikiem.

Propozycja realizacji

Modlitwa na rozpoczęcie

Nauczyciel podaje uczniom temat lekcji. Mówi, że założycielem zakonu jezuitów jest św. Ignacy Loyola. Na rzutniku zostaje wyświetlona modlitwa o służbę Bogu.

Modlitwa o służbę Bogu św. Ignacego Loyoli

*Słowo Odwieczne, Jednorodzony Synu Boży,
proszę Cię, naucz mnie służyć Ci tak,
jak tego Jesteś godzien.
Naucz mnie dawać, a nie liczyć,
walczyć, a na rany nie zważać,
pracować, a nie szukać spoczynku,
ofiarować się, a nie szukać nagrody innej
prócz poczucia, że spełniam
Twoją Najświętszą wolę. Amen.*

<https://jezuici.pl/2019/03/modlitwy/> (dostęp: 13.04.2021)

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: będę potrafił swoimi słowami opowiedzieć o życiu i działalności św. Ignacego Loyoli i św. Franciszka Ksawerego; będę potrafił opisać powstanie zakonu jezuitów oraz scharakteryzować rolę tego zakonu.

Metoda – słońeczko. Wybrany uczeń zapisuje na tablicy hasło „święty”. Następnie metodą słońeczka dopisywane są „promienie” – skojarzenia uczniów wiążące się z tym słowem. Odpowiedzi mogą być różnorodne, odnosząc się do Boga, aniołów, Kościoła, sakramentów, modlitwy itp. W podsumowaniu nauczyciel powinien przypomnieć uczniom, że świętość Boga jest odmienna i związana jest z tym, że Bóg jest zupełnie bezgrzeszny. Natomiast ludzie, którzy zostali ogłoszeni świętymi, bardzo często grzeszyli, jednak potrafili współdziałać z Bogiem w taki sposób, że coraz doskonalej wypełniali Jego wolę w swoim życiu oraz wyzbywali się grzechu.

Metoda – miniwykład. Nauczyciel przedstawia uczniom postać św. Ignacego Loyoli. Należy skupić się na wątku nawrócenia. Ignacy Loyola kierowany Bożym nauczaniem zupełnie odmienił swoje życie. Porzucił ideały, które wcześniej były dla niego ważne, i zapragnął stać się człowiekiem na

wzór Pana Jezusa. Jednocześnie nawrócenie św. Ignacego Loyoli dokonało się w bardzo trudnym momencie jego życia, kiedy doświadczał on choroby. Należy chwilę porozmawiać z uczniami o trudnych wydarzeniach, które początkowo odbierali jako złe, a które z czasem okazały się dobre. Może się okazać, że uczniowie nie mieli jeszcze takich doświadczeń. Nauczyciel powinien wyjaśnić, że Pan Bóg może działać nawet przez złe wydarzenia, że wielu ludzi nawraca się właśnie przez doświadczenia takie jak choroba lub nieszczęście.

Metoda – prezentacja multimedialna. W tej części lekcji nauczyciel przedstawia uczniom historię utworzenia zakonu jezuitów oraz życie i działalność św. Franciszka Ksawerego. Jeśli nauczyciel posłuży się prezentacją multimedialną, winien skupić się na działalności misyjnej. Dobrym pomysłem jest umieszczenie w prezentacji mapy podróży misyjnych św. Franciszka Ksawerego.

Metoda – karty pracy. Uczniowie samodzielnie wypełniają karty pracy (załącznik nr 1).

Alternatywnie: uczniowie wykonują dwa wybrane przez nauczyciela ćwiczenia z podręcznika.

Po skończonej pracy następuje sprawdzenie jej wyników. Uczniowie, których prace zostały sprawdzone, powinni zostać ocenieni za pracę na lekcji.

Metoda – miniwykład cd. Nauczyciel przedstawia uczniom rolę zakonu jezuitów, skupiając się na działalności edukacyjnej i na tym, jak wielką rolę w kształceniu jezuitów odgrywało szkolnictwo. Uczniowie powinni zrozumieć, że kształcenie się jest ważne i jeśli proces edukacji realizowany jest w dobry sposób to przybliży człowieka do Boga.

Podsumowanie lekcji

Nauczyciel podsumowuje lekcje i sprawdza wiedzę uczniów. Pomocne będą następujące pytania i polecenia:

- A. Kim był św. Ignacy Loyola?
- B. W jaki sposób powstał zakon jezuitów?
- C. Opisz rolę zakonu jezuitów.
- D. Kim był św. Franciszek Ksawery?

Modlitwa na zakończenie

Litania do św. Franciszka Ksawerego.

Praca domowa

Z podręcznika.

Alternatywnie: uczniowie przez tydzień prowadzą dziennik. W każdym dniu zapisują, czego nowego dowiedzieli się o świecie.

Korelacja z edukacją szkolną

- język polski – kształcenie literackie i kulturowe, tworzenie wypowiedzi;
- historia – tzw. złoty wiek w Polsce na tle historii Europy.

Załącznik nr 1

Karta pracy

Litania do św. Franciszka Ksawerego

*Kyrie, eleison! Chryste, eleison! Kyrie, eleison!
Chryste, usłysz nas! Chryste, wysłuchaj nas!*

*Ojczy z nieba, Boże, zmiłuj się nad nami.
Synu, Odkupicielu świata, Boże...
Duchu Świąty, Boże...
Święta Trójco, Jedyny Boże...*

*Święta Maryjo, módl się za nami.
Święty Franciszku Ksawery, synu ziemi hiszpańskiej...
Święty Franciszku Ksawery, studencie uczelni paryskich...
Święty Franciszku Ksawery, duchowy bracie Ignacego z Loyoli i Piotra Fabera...
Święty Franciszku Ksawery, zdobyty dla Chrystusa przez Ćwiczenia Duchowne...
Święty Franciszku Ksawery, czcicielu Trójcy Przenajświętszej...
Święty Franciszku Ksawery, pełen wiary w zamysły Ojca Przedwiecznego...
Święty Franciszku Ksawery, zatroskany o poznanie Jednorodzonego Syna Bożego...
Święty Franciszku Ksawery, wrażliwy na natchnienia Ducha Świętego...
Święty Franciszku Ksawery, pragnący upodobnić się do Jezusa...
Święty Franciszku Ksawery, odważny głosicielu Jezusowej Ewangelii...
Święty Franciszku Ksawery, nieustrudzenie udzielający sakramentów świętych...
Święty Franciszku Ksawery, apostołe według Serca Jezusowego...
Święty Franciszku Ksawery, współzałożycielu Towarzystwa Jezusowego...
Święty Franciszku Ksawery, który z pierwszymi jezuitami oddał się do dyspozycji Papieżowi w głoszeniu Ewangelii...
Święty Franciszku Ksawery, wiernie realizujący ślubowane rady ewangeliczne...
Święty Franciszku Ksawery, udający się w duchu posłuszeństwa przełożonym zakonnym z posługą misyjną...*

Święty Franciszku Ksawery, w postudze misyjnej całkowicie ufający Panu Bogu...

Święty Franciszku Ksawery, odważnie poszukujący dusz dla Chrystusa...

Święty Franciszku Ksawery, wielki misjonarzu Indii i Japonii...

Święty Franciszku Ksawery, ożywiony pragnieniem ewangelizacji Chin...

Święty Franciszku Ksawery, zabiegający o ulżenie uciskanym przez kolonizatorów...

Święty Franciszku Ksawery, zabiegający o nauczanie ubogich i zastraszonych...

Święty Franciszku Ksawery, gorliwy w trosce o zbawienie bliźnich...

Święty Franciszku Ksawery, w pracy misyjnej tęskniący za towarzyszami zakonnymi rozrzuconymi po całej Europie...

Święty Franciszku Ksawery, samotnie umierający u wybrzeży Chin...

Święty Franciszku Ksawery, wzorze wszystkich misjonarzy...

P. *Módl się za nami, święty Franciszku Ksawery.*

W. *Abyśmy się stali godnymi obietnic Chrystusowych.*

Módlmy się: Boże, Ty przez misjonarską działalność świętego Franciszka Ksawerego pociągnąłeś do światła Ewangelii liczne narody, daj wszystkim wiernym tę samą gorliwość w rozszerzaniu wiary, aby na całej ziemi Kościół cieszył się z nowych wyznawców. Przez Chrystusa, Pana Naszego

Nowenna z prośbą o łaski

Najmilszy i najukochańszy Święty, pełnią szacunku wraz z Tobą oddaję cześć Boskiemu Majestatowi; i ponieważ mam upodobanie w specjalnych darach łaski, które Tobie udzielił za dni Twojego życia i chwwały po śmierci, składam Ci serdeczne dzięki, i proszę Cię z całego serca, abys wyprosił mi Twoim potężnym wstawiennictwem łaskę świętego życie i śmierci. Proszę Cię, abys zechciał mi także wyprosić... (tutaj należy prosić o upragnione łaski duchowe i doczesne); a jeżeli to, o co proszę, nie jest według chwwały Bożej i większego dobra mojej duszy, uprosz mi to, co jest bardziej stosowne do jednej i drugiej. Amen.

Ojcze nasz – Zdrowaś Mario – Chwała Ojcu.

Módl się za nami Święty Franciszku Ksawery.

A będziemy godni obietnic Chrystusowych.

Módlmy się: O Boże, który dzięki apostołskiemu głoszeniu Ewangelii przez Świętego Franciszka Ksawerego powołałeś wiele ludów Wschodu do światła Ewangelii, spraw, żeby każda chrześcijańska wspólnota płonęła tym samym apostołskim zapalem, aby na całej ziemi święty Kościół radował się nowymi dziećmi. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

<https://www.fronda.pl/a/na-wieczor-pomodl-sie-o-laske-milosci-do-sw-franciszka-ksawerego,44682.html>
(dostęp: 13.04.2021).

1. W tekście *Litanii do św. Franciszka Ksawerego* kolorem czerwonym podkreśl wezwania odnoszące się do zakonu jezuitów, kolorem niebieskim – wezwania odnoszące się do historii życia świętego, a kolorem zielonym – fragmenty dotyczące jego misyjnej działalności.
2. Odwołując się do życia i działalności św. Franciszka Ksawerego, dopisz trzy nowe wezwania:

-
-
-

23

Zasada pierwsza i podstawowa (Fundament)

- Człowiek po to jest stworzony, aby Boga, Pana naszego, chwalił, czcił i jemu służył, a przez to zbawił duszę swoją.
- Inne zaś rzeczy na obliczu ziemi są stworzone dla człowieka i aby mu pomagały do osiągnięcia celu, dla którego jest on stworzony.
- Z tego wynika, że człowiek ma korzystać z nich w całej tej mierze, w jakiej mu one pomagają do jego celu, a znów w całej tej mierze winien się od nich uwalniać, w jakiej mu są przeszkodą do tegoż celu.
- I dlatego trzeba nam stać się ludźmi obojętnymi [nie robiącymi różnicy] w stosunku do wszystkich rzeczy stworzonych, w tym wszystkim, co podlega wolności naszej wolnej woli, a nie jest jej zakazane [lub nakazane], tak byśmy z naszej strony nie pragnęli więcej zdrowia niż choroby, bogactwa [więcej] niż ubóstwa, zaszczytów [więcej] niż

wzgardy, życia długiego [więcej] niż krótkiego, i podobnie we wszystkich innych rzeczach.

- [Natomiast] trzeba pragnąć i wybierać jedynie to, co nam więcej pomaga do celu, dla którego jesteśmy stworzeni.

24

Rachunek sumienia szczegółowy i codzienny

Zawiera w sobie trzy pory i dwukrotne rachowanie się z sobą.

Pora pierwsza: Rano, zaraz przy wstawaniu z łóżka, powinien człowiek postanowić sobie wystrzegać się pilnie tego określonego grzechu lub tej wady, z której chce się poprawić i wyleczyć.

25

Pora druga: Po obiedzie. Powinien człowiek prosić Boga o to, czego chce, a mianowicie o łaskę przypomnienia sobie, ile razy upadł w ten grzech określony lub w tę wadę, i o łaskę poprawy na przyszłość. Potem niech zrobi pierwszy rachunek sumienia, żądając od swej duszy zdania sprawy z tej rzeczy określonej i postanowionej, tj. z tego, z czego chce się poprawić i wyleczyć. Niech zatem przechodzi w myśli godzinę po godzinie lub poszczególne pory dnia, poczynając od godziny wstania aż do godziny i chwili tego rachunku sumienia, i niech zaznaczy na pierwszej linii podanego niżej rysunku tyle kropek, ile razy upadł w określony grzech lub w wadę. Następnie niech ponownie postanowi poprawić się aż do najbliższego rachunku sumienia, który ma odprawić.

26

Trzecia pora: Po kolacji. Odprawi się drugi rachunek sumienia, podobnie przechodząc godzinę po godzinie od pierwszego rachunku aż do obecnego. Na drugiej linii tegoż rysunku zaznaczy się tyle kropek, ile razy upadło się w określony grzech lub w wadę.

Ćwiczenia duchowe (fragment)

http://www.madel.jezuici.pl/inigo/ignacy_cd.htm#_Toc11055014 (dostęp: 14.04.2021).

3. Na podstawie powyższego fragmentu *Ćwiczeń duchowych* odpowiedz na pytania.

A. Wymień pory dnia, w których św. Ignacy Loyola zachęcał do wykonywania ćwiczeń.

.....
.....
.....

B. Co oznacza zwrot „rachowanie się ze sobą”?

.....
.....
.....

C. Co jest głównym celem wykonywania powyższych ćwiczeń?

.....
.....
.....

D. W jaki sposób zdaniem św. Ignacego Loyoli człowiek ma korzystać z rzeczy stworzonych?

.....
.....
.....

4. Wykonaj ilustrację przedstawiającą wybraną scenę z życia św. Ignacego Loyoli lub św. Franciszka Ksawerego.